

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szombat, 1908. augusztus 8.

168. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Uskočka ulica 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. | Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Új adó. Biztosítják a vasutat — az utasok bőrére.

Néhány nap óta beszélnek már arról, hogy a kereskedelmi kormány kötelező vasuti balesetbiztosítás formájában új jövedelmi forrást fedezett fel. A hír való. A függetlenségi párt félhivatalos lapja, a „Budapest” vezércikkben méltatja és korszakos alkotás gyanánt ünnepli a tervet, melynek készültéről tulajdonképpen most vesz tudomást a magyar közönség.

Korszakos munkaprogramja keretében — írja a „Budapest” — törvénytervezetet készít a kereskedelmi kormány vasuti balesetbiztosításról. A kezdeményezés érdeme Magyarországi és ez az érdem annál nagyobb, mert mi nálunk távolról sem szed annyi áldozatot a vasut, mint akár Amerikában, akár az európai kontinens akármelyik más országában. Az évtizedes elhanyagolás elzúlesztette nem csupán a vállalat anyagi szervezetét, de békétlenné tette a szigorú köteleességtudásban összetartott személyzetet is és ennek a kormánynak kellett eszközökről gondoskodni, hogy legalább tűrhetővé tegye az állapotokat.

A vasuti balesetbiztosítás kötelező lesz és amikor az ember megváltja a jegyét, egy pár filléren megváltja magát az aggodalmaktól is és megszerzi magának azt a bizonyosságot, hogy véletlen katasztrófa esetén a családja nem marad kenyér nélkül.

De bár az ember-érték megvédése mellett az üzleti szempontok jelentősége eltörpül, mégse hagyhatjuk megemlítenél, hogy ennél gyakorlatibb eszmét régen valósított meg a kormány.

Csak egy pillantást vessünk a vasuti forgalom statisztikájába és nyomban kialakulhat bennünk a vasuti balesetbiztosítás várható mérlege is.

Akármilyen minimálisak lesznek a biztosítási díjak, az évi jövedelem a legpesszimistikusabb számítás szerint is meg fogja közelíteni a huszmillió koronát, talán meg is haladja és egy pár esztendő múlva bizonyára a duplájára nő. A forgalom az utolsó tíz év alatt olyan növekedést mutat, hogy ez a feltevés éppenséggel nem valószínűtlen.

Ezek a félhivatalos sorok egy nagyszabású tervről lebbentik fel a fátyolt. Nagyon érdekes tervről, kétségen kívül. Csaknem olyan érdekesről, mint amilyen a végrehajtási törvény, a szeszadóreform, szóval azok az újabb terhek, azok a tipikus koalíciós alkotások, amelyek a a polgárság, a középosztály, az egészen szegény nép révén igyekszik megszerezni gazdálkodásának költségeit.

Az új vasuti balesetbiztosítás: új adó. Egész egyszerűen burkolt megadóztatása a közönségnek. Az adóreformmal együtt kedves ajándék.

Büszkén hivatkozik rá a félhivatalos,

hogy Magyarország az első, amely a balesetbiztosítást így bevezeti. Ez igaz. Sehol ilyen tervvel megpróbálkozni nem mertek.

Felháborítással utasították volna vissza mindenünnen, mint ahogy remélhetőleg nálunk is lehetetlenné fogja tenni a különböző terhek alatt nyögő polgárság tiltakozása.

Baleset ellen eddig is biztosíthatta magát mindenki, aki utazott. Még pedig nagyon olcsón.

Egyszeri díjlefizetéssel akár egész életére és az egész világra.

A kötelező vasuti biztosítás ellenben, amely csak bizonyos vonatra szól, amely állandóan megismétlődik, hallatlanul drága és a biztosítás fogalmával ellenkezik. Eddig is ki-ki biztosíthatta magát és a vasut köteles volt minden balesetért kártérítést adni, akár volt biztosítva az utas, akár nem.

A jó félhivatalos műnaivitással azt mondja, hogy eddig „az államvasutak vezetőségének humanitása a kárvallottak követeléseit elől nem zárkózott el ridegen.” Hát nem olyan tudatlan a félhivatalos, hogy ne tudna az 1874. XVIII. t.-c.-ről, amely megállapítja törvényesen a kártérítési kötelezettséget.

Humanitásról szó sem lehet. Nem a humanitás, hanem a bíróságok egyre szigorubb gyakorlata csappantotta meg az államvasutak pénztárát.

Már most úgy látszik, hogy a kormány az új törvény kapcsán a 74. XIII. törvénycíket is meg akarja változtatni.

Nem kell bővebben magyarázni, milyen hallatlan jogfosztás ez.

Ezentul nem az egyezkedésre, vagy a független bíróság méltányosságára lesz bízva a kártérítési kötelezettség, hanem a biztosítási törvény paragrafusaira.

És a félhivatalos jelentése szerint olyan jövedelemmel szolgál ez az intézmény, amelyből nemcsak a kárvallott utasok kárigényeit fedezheti, hanem fedezheti a katasztrófákkal kapcsolatosan rendszeren előforduló kocsis és uttestrongálások költségeit is.

Ez annyit jelent, hogy nem annyira az utasokat, mint inkább önmagát akarja biztosítani a vasut az utas pénzéből.

Budapesten felülök a vonatra, Fiuméba utazom és hozzá kell járulnom a kárpótláshoz, amelyet azért kap a kereskedő, mert valahol Karánsebesen az áruival megrakott vonat kisklott.

A korszakos reform tehát egyelőre két dicső ujitást jelent: terhes, új szállítási adót és a kártérítési igény beszüntetését. Mind a kettő a közönség legszeleesebb rétegének a bőrére megy.

A koalíció demokráciája újra diadalt ül: kivétel nélkül mindenki fizet, aki nem a saját automobilján járja a világot.

— Horvátországi hírek. Abból az alkalomból, hogy a horvátországi sajtó most élénken foglalkozik Supilonak azzal a javaslatával, hogy a horvát országgyűlés ezentul ne válaszson képviselőket a magyar képviselőházba, a jogpárt egyik tagja a következő remiszenciát mondta el a Keleti Értesítő tudósítójának: 1906-ban a horvát választások után történt, hogy a horvát-szerb koalíció, mely nagy többséggel győzött, értekezletre gyűlt össze, hogy követendő magatartását megvitassa. Első sorban szóba került a magyar képviselőházba küldendő képviselők választása. A jogpárt egyik vezetője erre a zal az indítvánnyal állott elő, hogy a képviselőküldés kérdését tartsák függőben mindaddig, míg a Magyarország és Horvátország között fennálló sérelmek nem orvosoltatnak. A koalíció túlnyomó többsége ezen az állásponton volt, csak Supilo és néhány híve érveltek a mellett, hogy a képviselők választását okvetlenül meg kell ejteni, mert fölfüggesztése határozottan bizalmatlanságot lenne a magyar kormányfal szemben, melynek tagjai, mint egyszerű képviselők, e sérelmek orvoslását megígérték. Határozatot akkor nem is hoztak, de Supilo Budapestre utazott, hogy megtudja, hogy milyen benyomást keltené a magyar illetékes körökben, ha a horvát országgyűlés nem küldene képviselőket a közös országgyűlésbe. Supilo fölkereste Kossuth Ferenc minisztert és azzal jött vissza Zágrábba, hogy Kossuth határozottan kívánja, hogy a horvát képviselők közvetlenül feljöjjenek, nehogy a magyar országgyűlés csonka maradjon, de hogy ezt a maga részéről hajlandó előkezenységnek tekinteni, melyért a horvátok ellenszívességre számíthatnak. Mindamellett a koalíció többsége ragaszkodott ahhoz, hogy előbb a függő kérdések tisztáztassanak és csak is Supilo rábeszélésének és kapacitálásának sikerült elérnie azt, hogy a horvát képviselőket már akkor megválasztották. És most ugyanaz a Supilo az, aki amellet kardoskodik, hogy a horvát országgyűlés ne küldjön több képviselőket a közös országgyűlésbe.

Olasz kém a rendőrség szolgálatában.

A fiumei városi rendőrségen állandó a rendőrhány, mert a csekély fizetség fejében kevesen hajlandók a nehéz, felelősségteljes szolgálatot teljesíteni.

Nem meglepő tehát, ha a fiumei rendőrség legénysége olyan emberekből kerül ki, akik már mindent megpróbáltak és sehol sem tudtak boldogulni.

Nem akarjuk ezt az egész legénységről állítani, de annyi tény, hogy már számtalanszor kompromittálták a rendőrséget olyan emberek, akik közismert nótórius alakok voltak s ahelyett, hogy a fogságba vitték volna, kirendelték őket a személy- és vagyonbiztoság őrzésére.

Az ilyen és hasonló eseteket annak idején szóvá tettük.

Most azonban már másként járnak el a

rendőri állásokra a pályázatokkal. Ha valaki jó olasz alattvaló és kukkot sem ért másképpen: fölveszik.

— E un buon patriota — mondják.

A tenger melléki községekből szedik össze az olasz és horvát legényeket, de ha magyar ember jelentkezik s nem bírja tökéletesen, grammatikailag az olasz nyelvet, visszautasítják.

Az alábbi eset azonban minden eddigig fölülmul.

A legutóbb 30 rendőri állás volt üresedésben. A városi urak kihirdették a pályázatot és döndöttek a jelentkezők folyamodásai felett. A döntések megtörténtek s felvettek egy olasz állami rendőrt, aki Rómában szolgált eddig a közbiztonságot.

Ez a római rendőr természetesen olasz állampolgár, rem tud másként, mint olaszul s egy megbízható értesülésünk szerint még most is összekötetésben áll az ottani volt felettes hatóságával.

Ez az olasz államrendőr, aki ezentúl az autonómrendőrség zubbonyát fogja magára öltetni Forte Pietro, aki nem tudni mi okból lépett ki a római rendőrtisztület kötelékéből.

Az olasz belügyminiszter elbocsátó dekrétuma szerint, mert nem felelt meg. Nos ez esetben kétféle valószínűségre lehet szó:

A hatóság olyan ember vett föl rendőrné, akiről az olasz miniszter kimondotta, hogy alkalmatlan a rendőri szolgálatra.

Vagy pedig: a hatóság azért szegődött rendőrné Forte Pietró, mert olasz alattvaló és elesapott olasz állami rendőr.

Sem így, sem amúgy nem tiszta az ügy. Már is beszélünk a rendőrségen, hogy Forte azért lépett a rendőrség szolgálatába, hogy Fiumében kémlelhessen. A dologban kevés a valószínűség. De nem kizárt dolog az utóbbi föltevés sem.

A városi hatóságnak elbocsátott olasz rendőrt alkalmaznia nem szabad, mert akad még magyar alattvaló is, aki ezt az állást be tudja tölteni.

UJDONSÁGOK.

— A városi állandó bizottság ülése.

A városi állandó bizottság ma pénteken délután öt órakor Bellen alpolgármester elnökle alatt nést tart a következő napirenddel:

Nyílt ülés: Az előző ülés jegyzőkönyvének hitelesítése, indítványok és ihterpellációk. Az új községi tengeri fürdő létesítése. Meynier Henrik kérelme egy telkének eladása ügyében. Egy a város tulajdonát képező telekrész eladása. A volt Venchiarutti-ház lebontási költségeinek fedezete s más kisebb ügyek.

Zárt ülés: A községi kötelekbe való felvételre vonatkozó több kérvény. A városi színház bérlete fölötti döntés. Segély, előleg, külön díjazás s szabadságolás iránti kérvények. Különféle személyes ügyek.

— A városi színház bérlete. A színházi bizottság tegnap este 6 órakor Grossich Antal dr. elnökle alatt ülést tartott, melyen a városi színház új bérletére beérkezett két pályázatot vette tárgyalás alá. A két pályázó Sforza az eddigi bérlő és Alpron divatárkereskedő közös pályázata Battaglia karmesterrel.

Minthogy a színházi bizottság a Sforza-féle ajánlatot nem találta az újonnan megállapított bérlési szabályok szerint megfelelőnek a városi állandó bizottságnak az Alpron-Battaglia ajánlatot terjesztette elő, mint olyant, mely az összes előírt követelményeknek megfelel.

Az ügyet ma este tárgyalja a városi állandó bizottság, végeredményben pedig a képviselőtestület plénuma dönt.

— A fiumei pályaudvar kibővítése. Ismételen közöltük már a fiumei pályaudvaron tervezett nagyobb beruházások és az állomás befogadó képességének emelésére irányuló munkálatok részleteit.

Az említett kibővítési munkák közül különösen meg kell említeni a fiumei anyaállomás kibővítését az akadémiai szükület megszüntetésével és a tenger felőli oldal nagyobb arányú feltöltésével; továbbá a bukkari rendező pályaudvar kiszélesítését és a bukkari-fiumei második vágány lefektetését.

A fiumei anyaállomás, mely a Corsia Deák és a tengerpart között terül el, ma már annyira igénybe van véve, hogy a napról-napra növekedő forgalmat alig képes lebonyolítani.

A forgalom akadálytalan lebonyolítását különösen az teszi nehezzé, hogy a pályaudvar rendkívül szűkös a haditengerészeti akadémia előtt.

Itt van ugyanis az ugynevezett akadémiai szükület, a hol a pályaudvar egyfelől a tenger, másik oldalról a Corsia Deák és a haditengerészeti akadémia területe annyira szűkös, hogy a kibővítés nagy nehézséggel fog járni. Az igazgatóság a bajon úgy óhajt segíteni, hogy az akadémiai szükületnél újabb vágányhálózatot fektet, a meglevő vágányhálózatot pedig átalakítja.

Az akadémiai szükület azonban csak úgy lehet megszüntetni, ha a Corsia Deákból, a szükület egész hosszában, néhány méter területet kihasítanak.

Ez a munka azonban, amilyen sokba fog kerülni, a költségelirányzat 2,000,000 koronát állapít meg, éppen olyan bonyolult és nehézkes lesz. A kibővítést ugyanis csak úgy lehet keresztülvinni, ha a vasuti, valamint a közuti forgalmat akadálytalanul föntartják.

Az akadémiai szükület megszüntetésére irányuló munka azonban csak akkor lesz eredményes, s a forgalom lebonyolításának zavartalanágát csak akkor biztosítják, ha a szükület tengerfelőli oldalán, a Mária Valéria moló és a kőolaj pályaudvar vidékén is gondoskodnak a vágányhálózat kiterjesztéséről.

A vágányhálózatot azonban a tengerfelőli oldalán csak akkor lehet elhelyezni, ha a tengert ott föltöltik.

Minthogy a megoldásnak más módja nem kínálkozott, az államvasutak igazgatósága elhatározta, hogy nagy anyagi áldozattal feltölteti a tengert egy bizonyos határig s a tengertől nyert területen fekteti le az új vágányhálózatot. Megállapította az államvasutak igazgatósága azt is, hogy a fiumei pályaudvar túlszűköltségét a kocsirendezés is nagy mértékben előidézi. Az igazgatóság tehát a sok millió koronába kerülő kibővítő munkákon kívül elhatározta, hogy a Fiume állomással szomszédos Buccari állomáson nagyobb szabású rendező pályaudvart készített.

A bukkari rendező pályaudvar földadata tehát a kocsirendezésen kívül a fiumei pályaudvarnak a kocsirendezéstől való mentesítése is. Az új rendező pályaudvart úgy rendezik be, hogy a kocsikat úgy állítsák össze, hogy a vagonokat a bennük elhelyezett áruk szerint rendezés közben már annak a tárháznak a vágányára állítsák, amelyet a kocsibérlők a fuvarlevélben kitüntettek.

Az igazgatóság meg van győződve, hogy a bukkari rendező pályaudvaron életbelépő ez az újítás nagyban hozzájárul a rendezés egyszerűsítéséhez. A bukkari rendezőpályaudvart már építik, s a pályaudvar építési munkálatával párhuzamosan halad a bukkari-fiumei állomások között és a második sinpár lefektetése is.

A második sinpár lefektetését az teszi szükségessé, hogy a két, nagy anyagi áldozattal kibővített pályaudvar között fejlődött forgalmat egy sinpár nem tudná gyorsan és akadálytalanul lebonyolítani. — Az új befektetés körülbelül 4 millió koronába kerül.

— A fiumei püspökség. A B. H. tegnapi számában egy olvasójának következő levelét közli: A „Budapesti Hírlap” 185. számában olvasom, hogy a fiumei városi tanács elhatározta, hogy lépéseket tesz a fiumei püspökség ügyének rendezése dolgában. Minthogy a viszonyokat jól ismerem, igyekszem én is hozzászólni az ügghöz, még pedig mindjárt kész javaslattal. Fiume a zengi, Muraköz pedig a zágrábi horvát püspökséghez tartozik. Pedig Fiume is magyar terület, meg Muraköz is az. Az igazgatás mind a kettőben rendszeresen folyik, különösen annak a révén, hogy papjaik horvátok. Van ugyan itt is, ott is hazafias érzelmű pap, de annak hallgatni kell. Nem volna-e jó dolog, ha Fiumét és Muraközt kivennék a horvát püspökök gyámsága alól és Fiume székhelyül e kettő részére egy püspökséget szerveznének? . . . Mert Muraköz átszólása ha ilyen lépésben halad, mint eddig, soha sem fog megtörténni. Legföljebb, ha már tetőpontra hág benne a horvát igazgatás, mi fogjuk átengedni nagylelkűen a horvátoknak, mint hajdanta Szlavoniát. Elég nagy terület is, meg lélekszám is elég nagy volna egy új püspökséghez, mely teljesen a magyar érdekeket szolgálja. A muraköziek bizonyára nagy lelkesedéssel fogadnák ezt az eszmét, főképpen, ha

ugy szerveztnék a püspökség, hogy Csáktornyan volna a gimnázium és Fiumében a papnevelő-intézet. Hogy mily nagyot nyernénk ez által, azt azok tudják, kik a viszonyokat jól ismerik. Fiume és környéke nagyon hamar elveszett talaj volna a horvát tulzók számára. Muraközt és Fiumét horvát püspökségek kezében hapyni vétek. Merő illuzió, hogy ezáltal hazafias elemek is kerülnek az illető horvát papok körébe. Éppen megfordítva áll a dolog: sokszor az ilyenekből lesznek a legvadabb horvátok.

Mi a magunk részéről, mint az e tárgyban A Tengerpart-ban közölt előző cikkeken már kifejtettük, Fiuménak inkább valamely magyar egyházmegyéhez, első sorban az esztergomihoz való csatolását óhajtjuk. A Muraköznek és Fiuménak egy püspökséggé való egyesítését nem igen tartjuk szerencsés gondolatnak. (A szerk.)

— Az olasz tőzsdék válságos órái. Az olasz tőzsdékre az utóbbi napokban mostoha napok járnak. Olaszországban is megbosszulta magát a tulhajtott spekuláció és a sok ipari alapítás, ami főleg az automobil terén jutott nagyobb mértékben kifejezésre. Az egyes értékek árnyatlása már-már veszedelmes mérvet öltött, úgy, hogy az olasz kormányknak kellett megfékeznie a tulkapásokat. Az utóbbi napokban ismét erősen ellanyhult az olasz börzék irányzata s komolyabb szakemberek válságos órák beköszönésétől tartanak amelyeknek elhárításával most komolyan foglalkoznak.

— A Gregersen féle erdőipar részvénytársaság, amely a budapesti Gregersen G. és fiai cégnek a bosnyák kormánytól birtavidovicsi erdőtaroló bérletének kitermelésére alakult, június 1-én tartotta alakuló közgyűlését. Az alaptőke 2,500,000 korona (12,500 drb. 200 K-s részvény). A Gregersen cég egyéb vállalatait, melyhez a fiumei kikötőépítés is tartozik a régi cég alatt folytatja.

— A munkás-otthon ülése. Az egyesült szakmák munkásotthona ma este 8 órára közös ülésre hívja meg az összes munkásszakmák vezetőségét. Az ülésen a meghívó szerint igen fontos ügyek kerülnek elintézésre.

— Családi öröm a montenegrói fejedelm házában. Cattaróból jelentik nekünk: Cettinjéből táviratozzák, hogy Natália montenegrói hercegné, a trónörökös felesége anyai örömknek néz elébe. A hercegl pár első két gyermeke, István és Miklós hercegek tudvalevőleg tavaly rövid időközben meghaltak tifusz következtében négy és három éves korukban.

— A kikötőből. Augusztus 7. Indult: „Kolozsvar” magyar gőzös Rouenbe 2600 tonna fával; „Aleanza” olasz gőzös Velencébe üresen.

— A kivándorlás nagyarányú csökkenése. Tavaly november óta, amikor az októberi pánik után beállott a nagy visszavándorlás, a kivándorlás egyre csökken nemcsak Magyarországból, hanem az egész világ minden tájáról.

Ellis Islandi főkivándorlási állomás legutóbbi kimutatása szerint június havában 122,787 fővel volt kisebb a kivándorlás, mint a múlt esztendő ugyanezen hónapjában. A hivatalos adatok szerint Magyarországból tavaly júniusban 18,554, idén júniusban pedig 1554 személy érkezett Ellis-Islandra, vagyis ezen egyetlen hónapban tizenhétzerrel apadt le a magyar kivándorlás.

S így van ez a többi államokkal is, ami nyilvánvalólag mutatja, hogy nem a kormányintézkedéseknek, vagy pedig a magyar viszonyok javulásának tulajdonítható a kivándorlás csökkenése, hanem egyedül a még mindig rossz amerikai viszonyoknak. Még az olasz és muszkazsidó kivándorlás is hasonló arányokban csökkent, mint a magyar, pedig az olasz nyomor csak olyan az idén is, mint tavaly volt s Oroszországban ép oly kevéssé irigylésre méltó a zsidók sorsa ma, mint azelőtt. Mindezekből azt következtetik az érdekelt körök, hogy amint határozott javulás áll be a munkaviszonyokat illetőleg Amerikában, azonnal a régi méreteket fogja elérni újra a kivándorlás egész Európából.

Am ezt még a legvérmesebb reményű hájzói emberek is csak a tél végére, tavaszra várják. Az tény, hogy Amerikában az elnökválasztó esztendő rendesen rossz üzleti év, de ilyen rossz, mint az idén, csaknem két évtized óta nem volt. Az amerikai két nagy, országos

párt, a republikánus és a demokrata párt jelöléseinek megtörténte után valamivel határozottan javult ugyan a helyzet, miután holtbizonyosságnak veszik a republikánus Taft megválasztását a demokrata Bryannel szemben, hanem azért még korántsem lehet a régi jó idők visszajöveteléről beszélni.

Térzene. A városi zenekar ma este 8 és fél óraker hangversenyt ad az Adamich-téren a következő műsorral:

1. Profili — induló.
2. Puccini — Madame Butterfly I. fev.
3. Coverly — Az ezred elvonulása.
4. Boito — Mefistoteles fantázia.
5. Bayer — Baba-keringő.

— **Támogatás a Scarpa-alapítványból.** A városi tanács most írta ki a pályázatot a 4000 koronás Scarpa-alapítvány kamataira, melyre olyan szegénysorú fiúmei illetőségű családok pályázhatnak, kik családfenntartójukat elvesztették. A bélyegmentes kérvények augusztus 31-éig nyújtandók be a városi hatósághoz.

— **Egy fiu eltűnése.** Szabadi Erzsébet, egy vasuti altiszt neje tegnap jelentette a rendőrségen, hogy 16 éves Sándor fia eltűnt hazulról. A fiu mint tanonc alkalmazva volt az államvasutak helybeli műhelyében, de ott nem igen volt inyére a munka s valószínűleg azért szökött meg hazulról. Amennyire szülei tudják, a fiunak egy fillér pénze sem volt. A rendőrség a kapott személyleírás alapján kutat az eltűnt fiu után.

— **Olaszország selyemtermelése.** Milánóból jelentik nekünk, hogy az idej olasz selyemkampány a selyemgubó sokasága, jósága és ára tekintetében kedvező a selyemhernyó tenyésztőre. Attól féltek, hogy a szederfák későn és gyéren fognak leveledzeni és hogy a gubó ára rendkívül olcsó lesz. A hideg május után következett tartósan meleg és száraz időjárás következtében azonban a vegetáció rohamosan haladt előre. Minthogy a selyemhernyók fejlődésére az állandó meleg és száraz időjárás kedvező volt és távol tartotta a betegségeket, a gubók fonó értéke is kedvező. Ami a gubó árát illeti, az nem igazolta a termelők aggodalmát, mely szerint nagyon olcsó lesz. Az idej átlagárak sárga gubóért kilónként három lira, tehát 1.09 lírával olcsóbb, mint a tavalyi átlagár, mely 4.09 lírát tett ki és 0.25 lírával olcsóbb az utóbbi tíz esztendő átlagáránál. Eddig még nincs végleges statisztika az egész Olaszországban termelt selyem mennyiségéről. Mindazáltal azt hiszik, hogy körülbelül 52 millió kilogrammal kevesebb volna, mint tavaly, de csak egy és háromnegyed millió koronával kevesebb, mint az utolsó nyolc évben volt.

Közleményeink csakis a forrás megnevezésével vehetők át.

Előfizetési felhívás.

Augusztus 1-re új előfizetést nyitottunk „A TENGERPART”-ra, amely Fiume egyetlen számottevő magyar napilapja s jól értesítője valamint őszinte s törhetetlenül sovén magyar politikája miatt méltán számíthat minden magyaremler támogatására.

Aki még nem előfizetője lapunknak, siessen leróni azt a kötelességét, amelylyel minden magyar ember a közjóért munkálkodó magyar sajtóval szemben tartozik.

„A TENGERPART”

most már ötödik esztendeje szolgálja mindenkitől függetlenül azországnak ezen a végpontján a magyar nemzeti és gazdasági érdekeket s mennél erősebbé tesszük, annál jobban felelhet meg nagy hivatásának.

Előfizetési árak:

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyedévre 6 „

Telefon 229. sz.

„A TENGERPART”
kiadóhivatala.
Vicolo dell'Ospedale
Wurzer-ház I. em.

Távirat ◀▶ Telefon.

A budapesti telefonösszeköttetésben beállott üzemzavar miatt csak a beérkezett néhány táviratot közölhetjük mai számunkban.

A Zeppelin-léghajó katasztrófája.

STUTTGART, aug. 7. Schwarz szerelő, aki a léghajó elpusztulása alkalmával súlyosan megsebesült, ma *belehalt* sebeibe. Több utaszkatonra súlyos sebekkel fekszik a kórházban.

A léghajóból csak egy rakás össze-vissza hajlított alumínium maradt meg. A romokból egy törött csavarszárny látszik ki. Az egyik kis ballonból sikerült egy motort és több értékes alkatrészt megmenteni.

Zeppelin tegnap s ma a német császártól s az összes német fejedelmektől kapott üdvözlő s buzdító sürgönyöket. A friedrichshafeni táviróhivatal tegnap több mint 300 ezer érkező szót vett fel a birodalom minden részéből.

BERLIN, aug. 7. A léghajó urjaépítéséhez szükséges két millió marka 24 óra alatt összegyűlt közadakozásból. A berlini börzén néhány perc alatt 90 ezer márkát gyűjtöttek, azonkívül minden berini bank egyenkint 10 ezer márkát jegyzett. Két százezer márkás jegyzés is fordult elő magánosok részéről.

Zeppelin gróf elrendelte, hogy a léghajó urjaépítési munkáihoz azonnal hozzáfogjanak. Szakemberek véleménye szerint másfél év előtt azonban nem várható Zeppeliu újabb felszállása. Az idén márciusban megkezdett második kisebb léghajó néhány hónap múlva kész lesz.

Egy angol gőzös elsüllyedése.

Kopenhága aug. 7. Az éjjel a „Kirk-Vall” nevű angol gőzös egy nagy bárkával oly végtelenen ütközött össze, hogy a gőzös azonnal elmerült. Csak a kormányost és matrózt lehetett megmenteni, a többiek sorsa ismeretlen.

Kolera Oroszországban.

SZENT-PÉTERVÁR, aug. 6. Az asztrachani kerületben ma 51 koleramegbetegedést jelentettek be. Zarizin városában eddig 96 megbetegedés és 55 haláleset, Saratow városban pedig 19 megbetegedés és 2 haláleset fordult elő. Tegnap Szentpétervá ott jelentették be az első kolera megbetegedést.

Az olasz nagy hadgyakorlatok.

RÓMA, aug. 7. E hó 10-én bocsátják ki a mozgósítást elrendelő napi parancsot a hadihajóraj és a kikötővárosok helyőrségei számára. A hadihajóknak öt napon belül teljesen készen kell lenniök az anyag- és élelmi-beszerezésekkel valamint a tartalékos legénység behajózásával.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Telefon-számok:

Szerkesztőség 954
Kiadóhivatal 229
Nyomda 920

CIGALE

tengeri fürdő

Lussinpiccolo mellett. — 200 kabin.

VILLA TRIESTE - Lido Venence

Elsőrangú Maison Meubléé. Előkelő csendes ház.

Tulajdonos: Dr. Janovitz Guido orvostudor.

Rendelés a villában d. e. 11—12 és d. u. 3—4 óraker.

Magyar s német nyelvet biró,
gépirásban is jártas
német gyorsíró kisasszony
két hónapi alkalmazásra felvétetik.
Cím a kiadóban.

Magyar Vendéglő

FIUME, Riva Szapáry

(az Ungaro-Croata irodája mellett.)

Kizárólag magyar konyha. Közvetlenül a termelőktől beszerzett magyar borok. Állandóan frissen csapolt kőbányai márciusi s dupla malátasör.

Vendégszobák tengeri kilátással.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Elsőrendű fehérenemű uri és női

divatkülönlegességek

igen mérsékelt árak mellett kizárólag csak

VUJA M. cégnél Fiume Via Adamich.

Tessék erről, próbavásárlással meggyőződni!

Azonnal eladó áthelyezés miatt egy

ónémet hálószoba,

egy szalngarnitúra s egy Ehrbar-zongora. Cím a kiadóhivatalban.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 óraker.

Nyomdai tanoncot

lehetőleg magyar családból felvesz A Tengerpart nyomdája.

Globus Hirlapügynökség.
Ujság-elárusítás rögtön a vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca
(az Europa szálló közelében).

Halál a poloskákra!!!

DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más férgek ellen. Ragadós betegségek ellen fertőtleníti. Elárusító

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 1.50 házhoz szállítva.
Lakások fertőtlenítése elvállaltatik.

Használt és új
zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Telefon száma 19.

Raktárak: Via delle Pile 4 és Scoglietto 2. sz.,
ajánlják dusan felszerelt raktárakat hazai gyártmányu

Excelsior zománcédényekben

Berndorfi Krupp-féle nickel-edényekben

és mindenféle konyha- és háztartási cikkekben.

Az új bérlő által teljesen ujjaalakított
és kiválóan vezetett

THERAPIA PALACE

CIRKVENICÁBAN

kitünő ellátást és kifogástalan kényelmet
nyújt mérséket áron.

Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fő-
vényü tengeri fürdő, saját tehenészet,
jéggyár stb. Orvos a házban.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál

Az Igazgatóság.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

V. évfolyam!

„A Tengerpart” ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a milyent
eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

➔ „A TENGERPART” minden hirdetése eredménnyel jár. ➔

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések
is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

V. évfolyam!

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg
népszerűségét és olvasottságát.

VELENCZE

BONVECCHIATI

szálló és étterem a Szt.
Márktér közelében.

Uj épület minden kívánt
kényelemmel.

Szobák 2¹/₂-3 lirától feljebb.

Teljes penzió 9 lira.

Az étteremben kitünő konyha
mérsékelt áron étlap
szerint.

Tulajdonosok:

Fratelli Scattola.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jéggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tartal-
mazó eredeti ládákban érkezik frissen a
gyárból. — Ezen kitünő sörön kívül állan-
dóan raktáron van kiviteli és márciusi sör,
1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes
palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is
kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fű-
szer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Café Wien (Vienna) kávéház

TRIESZT, Via Vienna 15 TRIESZT

A Triesztet látogató magyarság legelőkelőbb találkozó helye.

Tulajdonos: Szoboszlay Rudolf.

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrássy, — Telefon 121 sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda
a villamos vasut mentén. Villamos világítás,
lift, fürdőszobák stb. stb.

Table D'Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

Pálma-Hajviz

a legjobb szer korpa és hajhullás
ellen.

Kapható CSIZMÁS DEMETER

fiumei első magyar fodrásznál

Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló kö-
zelében).

és minden drogériában és fodrászüzletben.

Első fiumei magyar

kárpitos és diszitó

Fiume, via Serpentina 20.

Vállal a leg egyszerűbbtől a legmoder-
nebb berendezésig minden nemű kárpitos,
diszitó és angol börmunkát jutányos árban.

Szives pártfogást kér **Garami József.**

a budapesti Steinschneider udv. szállító
cég volt munkavezetője.

Hotel Meublé Jolanda

VELENCE,

Riva degli Schiavoni

a hozzátartozó Bavaria étteremmel. A
vaporettok megállóhelye. Gyönyörű kilátás-
tással. Tiszta kényelmes szobák. Olcsó
árak. Családok számára külön megállapo-
dások.

Tulajdonos
Inganni E.

ABBAZIA-VOLOSCA

DENK PENZIÓ.

Legfinomabb családi otthon köz-
vetlenül a tenger partján, pormentes
zajtalan hely, üdülőknek és lábba-
dozóknak igen alkalmas. Remek ten-
geri fürdő közvetlen közelben. Kitünő
konyha. Penzió 7 koronától feljebb.
Prospektus kívánatra.

A fiumei közönség és az
idegenek figyelmébe!

—0—

A legelső rendű uri és női

divat-különlegességek

Fiumében kizárólag

Alpron Attilio

czégnél a Corsón kaphatók.

Első és legjobb hírnevű óráüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi
gyártmányok.

Maluszewszki Szaniszló

CENTRAL KÁVÉHÁZA

és cukrászdája

CIRKVENICA

közvetlenül a tengerpart mellett.

Kitünő italok és frissítők.

Legfinomabb cukorsütemények.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME.

Felölös szerkesztő: Kovács Ferenc.